

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Vår dato: 06.06.2014
Vår ref.: 2007/5015
Arkivkode:421.53
Deres dato: 11.04.2014
Deres ref.: 07/1191-

Ny forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksveier, samt endring i forskrift for tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket- Fylkesmannen i Nord-Trøndelag sin uttalelse

Ny forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksveier, samt endring i forskrift for tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket- Fylkesmannen i Nord-Trøndelag sin uttalelse

Viser til skriv datert 11.4.2014 fra Landbruks og Matdepartementet vedrørende utkast til ny forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksveier, samt endring i forskrift for tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket.

Fylkesmannens vurdering

Til framlagte forslag til forskrift har Fylkesmannen følgende uttalelse og merknader:

§1-2 b

Foreslåtte utvidelse av landbruksbegrepet i planlegging av veger kan skape uklarhet i forhold til hvilke tiltak som kommer inn under landbruksvegforskriften i forhold til veger som tidligere er behandlet etter PBL. Det vil derfor etter Fylkesmannens vurdering være nyttig at det i forskrift eller veileder fremgår nærmere hvilke formål som kan inngå i landbruksbegrepet. For stort skjønnsrom vil kunne føre til ulike vurderinger og skape uklarheter og unødige konflikter.

Av hensyn til reindriften ser Fylkesmannen betenkeligheter med at det utvidete landbruksbegrepet tas inn i den nye forskriften. Vi frykter at en slik praksis kan komme i konflikt med reindriften og bestemmelsene i reindriftsloven § 63 om utnytting av eiendom i reinbeiteområde. Etter Fylkesmannens mening bør veger der hovedinteressen ligger utenfor det tradisjonelle landbruksbegrepet behandles etter et annet lovverk enn landbruksvegforskriften.

Som det fremkommer av kommentarene til forskriften skal «den næringsmessige nytten av slike tiltak kunne dokumenteres på en etterprøvbar måte». Fylkesmannen mener at det må kreves at slik prøvbarhet er til stede og at det ville vært en fordel om dette kunne dokumenteres før søknad behandles. Vi ber også departementet vurdere om det skal utarbeides egnede beregningsmetoder for utregning av den næringsmessige nytten, da slike beregningsmetoder ikke finnes i dag.

Fylkesmannen mener i denne sammenheng at det er svært viktig at vegtiltak blir tilstrekkelig belyst, bl.a. gjennom offentlig høring, slik at berørte parter og

sektormyndigheter, herunder Fylkesmannen, får anledning til å uttale seg. Dette gjelder spesielt de saker hvor grensegangen mot PBL går opp.

§1-3

Som det framkommer i forskriften gjelder ikke forskriften veiltak som bare medfører ubetydelige terrenginngrep. I redegjørelsen defineres dette nærmere. Fylkesmannen ber om at denne definisjonen blir tatt inn under § 1-3 andre ledd, slik at det blir helt klart hva som kommer inn under forskriften. Forskriften legger på dette punktet opp til en god del skjønn som vil føre til forskjellig utøvelse blant fylker og kommuner.

§2-1

I høringsbrevet presiseres det at også at driftsveger som inngår i et hogstopplegg i bratt terreng (gravedrifter) og som fører til større terrenginngrep er søknadspliktig. Gravedrifter har som det blir nevnt under § 1-3 økt i omfang og vil i tiden fremover øke ytterligere. Dette er et tiltak hvor det er svært viktig å gjøre de riktige vurderingene i forhold til vann og erosjon. Under planlegging av gravedrifter er det svært krevende å forutse hvor de aktuelle driftsvegene vil gå. Dette vil avhenge av bl.a. tilgjengelige løsmasser og værforhold. Erfaringsmessig graver man i mange tilfeller slike veger uten å søke, og om de blir omsøkt vil det være fare for at vegen blir lagt om, eller at det blir en u hensiktsmessig driftsløsning på det aktuelle tidspunktet.

For å få økt kontroll på gravedrifter foreslår Fylkesmannen at det åpnes for å søke om veger i det aktuelle hogstområde. Dette vil føre til at en større andel av vegene i dette terrenget blir omsøkt, noe som fører til at miljøverdier, kulturminner og løsmasser i området vil bli vurdert.

§2-3

Det foreslås at det i søknaden skal framgå hensynet til å minimere faren for erosjon m.m. Fylkesmannen støtter opp om at det er viktig å ha stort fokus på utfordringer med erosjon i forbindelse med bygging av landbruksveger. Fylkesmannen mener imidlertid at dette vil være vanskelig å ta inn i søknad om bygging av veg. Det er derimot svært viktig at veger i områder som vil være utsatt for erosjon og skred blir detaljplanlagt av kompetente vegplanleggere. Dette vil være med å sikre at veger ikke fører til økt fare for erosjon. For å minimere faren for erosjon og skred vil det også være helt avgjørende at det utføres et jevnt og godt vedlikehold av vegen, og da særlig vegens drensssystem.

I de fleste tilfeller er tømmerressursen bærebjelken i vegenlegget her i fylket. Det er svært viktig med oppdatert ressurskartlegging for å sikre best mulig beslutningsgrunnlag.

§ 3-1

Vi legger til grunn at søker har plikt til å underrette reinbeitedistriktet som rettighetshaver, og at kommunen innhenter uttalelse fra reinbeitedistriktet som ledd i sakens nødvendige opplysning.

§3-2

I følge de endringer som er foreslått skal det av vedtaket fremgå at det er gjort vurderinger etter naturmangfoldsloven kapittel II. Fylkesmannens vurdering er at

vedtaket blir fattet med hjemmel i landbruksvegforskrift og skoglov. Fylkesmannen foreslår derfor at ordlyden endres til at "det skal framgå av saksutredningen at det er gjort vurderinger etter naturmangfoldsloven kapittel II."

Fylkesmannen ønsker å presisere viktigheten av at veger blir bygd med bakgrunn i en landbruksfaglig helhetsløsning. For å få et best egnet skogsvegnett er det avgjørende at veger planlegges uavhengig av eiendomsgrenser. I den sammenheng ønsker Fylkesmannen å trekke fram Hovedplanarbeidet som nå slutføres i fylket. Dette er et svært viktig tiltak for å sikre at det er de riktige vegene som blir bygd både i forhold til stående kubikksmasse, men også i forhold til viktige miljøverdier. Hovedplanene gir også et svært godt grunnlag for arbeid med aktivitetspådriving for å få bygd de riktige vegene.

Andre merknader

Fylkesmannen vil førøvrig anføre at det vurderes som positivt med en revidering av Landbruksvegforskriften i en tid da det satses på veg og aktiviteten forventes å øke. Forslaget vier økt oppmerksomhet på fare for erosjon og skred. Fylkesmannen slutter seg til dette og mener at skogbruket må ha økt fokus på dette tema ved bygging av veger.

Forskrift for tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket

Det foreslås her en endring som gjør det mulig å gi tilskudd til veger som vil føre til en reduksjon av "Villmarkspregede områder". Bakgrunnen for at det ikke har vært åpnet for tilskudd til slike veger har bl.a. vært at bevaring av inngrepsfrie naturområder (INON-områder), med særlig vekt på "Villmarksområder", har vært et prioritert nasjonalt miljømål.

Nord-Trøndelag har en relativt stor andel «Villmarkspregede områder» sammenlignet med andre fylker i Sør-Norge. Betydningen av skogressursene i slike områder har imidlertid vært omdiskutert og derfor gjenstand for ulike vurderinger.

I en utredning fra NIJOS (Rapport 11-2004) fremkommer at ca 9 % av hogstklasse V står inne i villmarkspregede område, inklusive de tilgrensende soner 1 og 2 (som henger sammen med villmark). Når man tar med tilliggende «buffer» på 1 km, er tallet 25 % av hogstklasse V.

I 2012 satte Fylkesmannen ned en arbeidsgruppe som skulle se på tiltak som ville føre til økt avvirkning i Nord-Trøndelag. Gruppen besto av representanter fra skognæringa, Fylkeskommunen, Fylkesmannens Landbruksavdeling og Miljøvern avdeling.

Gjennom gruppens arbeid ble det analysert hvor store begrensninger INON har for skogbruksaktiviteten i Nord-Trøndelag. I perioden 2007 til 2010 gav Fylkesmannen i Nord-Trøndelag uttalelser i 151 vegsaker, hvorav INON er omtalt i 19 av disse sakene. Det betyr at saksmengden hvor INON berøres hittil har vært relativt beskjeden.

I Nord-Trøndelag vil det trolig være overlapping mellom ulønnsomme avvirkningsområder og Villmarksområder. Dette skyldes overrepresentasjon av

områder med lang terrengetransport og lav bestokning. Rapporten fra arbeidsgruppen konkluderer med at konflikten mellom INON og skogbruk i Nord-Trøndelag kan karakteriseres som relativt begrenset. Det vil sannsynligvis allikevel være enkelte tilfeller med konflikt mellom verdier tilknyttet villmarkspregede områder og skogsbilveger.

I hver enkelt vegsak vil det være avgjørende at vedtaket blir fattet på så godt faktagrunnlag som mulig, dette gjelder både med hensyn på skogressursene som miljøinteressene. For utøvelse av skogbruk i hele fylket vil det være en klar fordel om tilskudd til veger kan gis ut ifra en grundig interesseavveining av hver enkelt veg. Dette vil gi oss mulighet til å utnytte fylkets skogressurser både i dag og i framtiden.

Tilskudd til vegplanlegging

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har de siste årene hatt stort fokus på detaljplanlegging av veger i fylket. Vegplanlegging utført av kvalifiserte fagfolk er avgjørende for å sikre gode veger på kort og lang sikt. Dette er viktig for skogeier/vegeier som investerer i denne vegen og det er viktig for det offentlige som går inn med tilskudd. For å sikre et aktivt vegplanleggermiljø har fylkesmannen satt av LUF-midler til deler av planleggingsjobben. Dette er ikke i henhold til gjeldende forskrift. Fylkesmannen har imidlertid fått aksept for denne praksisen fra Statens Landbruksforvaltning. Fylkesmannen ber derfor Departementet vurdere en endring av forskrift for å åpne for tilskudd til vegplanlegging. Dette vil være med på å sikre et aktivt vegplanleggermiljø, som igjen vil føre til bedre veger for skogeier, skognæring og det offentlige.

Med hilsen

Kirsten Indgjerd Værdal
Landbruksdirektør
Landbruksavdelingen

Dag Okkenhaug Bævre
Fylkesskogmester
Landbruksavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift